উত্তৰ:— শংকৰোত্তৰ যুগত প্ৰাচীন যুগৰ আদৰ্শৰ আঁচ
আৰম্ভ হোৱা নাম ঘোষা অসমীয়া সাহিত্য ইতিহাসত
কিছু নতুন সংযোজন হয়। কিন্তু যুগৰ বৈষ্ণৱ সাহিত্যৰ
ধাৰাটো অব্যাহত থাকে যদিও কিছু পৰিবৰ্তন পৰিলক্ষিত
হব নালাগে। ভাগৱত, ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰতৰ অনুবাদৰ
অনুবাদ, চৰিত পুথি, অসমীয়া নাট আৰু গীতৰ ৰচনাৰ
পৰম্পৰা এই যুগতো অব্যাহত থাকে। এনে ক্ষেত্ৰত
কিছু বৈষ্ণৱ সাহিত্য সেইবুলি নানা ধৰণৰ অপ্ৰসংগৰ
সৃষ্টি হৈছিল বুলি কব পাৰি। আৰু সময়ৰ প্ৰয়োজন
হোৱা আৰু তা- ৰজাসকলৰ অনুপ্ৰেৰণা আৰু সামৰ্থ্য
নাই যদি আন বৈষ্ণৱেতৰ সাহিত্যও তেতিয়া সৃষ্টি হৈছে।
এই যুগৰ উল্লেখযোগ্য সাহিত্য হ'ল — ① আদি ৰসাত্মক
পৌৰাণিক অনুবাদ ② গদ্য সাহিত্য, ③ বুৰঞ্জী সাহিত্য,
④ ব্যৱহাৰিক সাহিত্য।

ৰুদ্ৰসিংহ আৰু শিৱসিংহৰ ৰাজত্বকালত
অসমীয়া গদ্যত লেখা ব্যৱহাৰিক শাস্ত্ৰৰ পুথি
হাত কৰা হৈছিল। এইবোৰ সাহিত্যৰ মাজেৰে অসমীয়া
ভাষাৰ গদ্যও আছিল। ব্যৱহাৰিক সাহিত্যৰ এ-
আৰ্হি উল্লেখযোগ্য পুথি হ'ল —

① হস্তীবিদ্যাৰ্ণৱ — সুকুমাৰ (বৰকাথ) বৰকাথ (১৭০৪ খ্ৰী:)
② ঘোঁৰানিদান — সুকুমাৰ বৰকাথ
③ লগ্নগণি — দ্বিজৰাম চক্ৰৱৰ্তী
④ শ্ৰী হস্তমুক্তাৱলী — শুভংকৰ ভট্টাচাৰ্য
⑤ অংকৰ আৰ্যা — বকুল কায়স্থ
⑥ নিতোগাঢ়েশ — কাশীনাথ [illegible]
⑦ কামৰত্ন তন্ত্ৰ — [illegible]
⑧ নীতিলতাংকুৰ — [illegible] কাশীনাথ
⑨ [illegible] [illegible] — [illegible]

Scanned by TapScanner

(১০) লীলাৱতী — কবি বল্লভ দ্বিজ

(১১) কিতাবত মঞ্জৰী — বকুল কায়স্থ।

ব্যৱহাৰিক সাহিত্যৰ সকলোখিনি পোহৰলৈ অহা নাই বুলি এতিয়াও কব নোৱাৰি। অনেক বচন হয়তো এতিয়াও পাঁচিপাতত আবদ্ধ আছে। বৰ্তমানলৈকে পোহৰলৈ অহা ব্যৱহাৰিক সাহিত্যৰাজিৰ ভাষাই সেই যুগৰ ভাষাৰীতিৰ বৈশিষ্ট্য বহন কৰিছে। মনকৰিবলগীয়া কথা যে বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ ভাষাৰ লগত ইয়াৰ বিশেষ সাদৃশ্য আছে। কথিত ভাষা অনুযায়ী প্ৰয়োগ হোৱা হেতু ইয়াৰ ভাষা সৰল আৰু মনোৰম। আখৰ জোঁটনিও উচ্চাৰণমতে কৰা দেখা যায়। মাজে সংস্কৃত শ্লোকৰ প্ৰয়োগ কেতিয়াবা কেতিয়াবা কৰা দেখা যায়। ব্যাকৰণৰ আদৰ্শত সংস্কৃত ভাষাক আদৰ্শৰূপে লোৱা হৈছে। কিন্তু তথাপিও সংস্কৃতৰ প্ৰভাৱ পৰিদৃষ্ট হ'লেও এইবিধ সাহিত্যৰ ভাষা জটিল বা দুৰ্বোধ্যতাৰ পৰা মুক্ত। দেশী আৰু তদ্ভৱ শব্দৰ সুনিৰ্দিষ্ট প্ৰয়োগ সেই সময়ত নিৰ্দিষ্ট হোৱা নাই বুলিবই পাৰি। পোনপটীয়া আৰু সহজ বাক্যৰীতি ব্যৱহাৰিক সাহিত্যৰ ভাষাৰীতিৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য। ভাব প্ৰকাশ কৰোঁতে কেতিয়াবা কেতিয়াবা আকৌ সংক্ষিপ্ত ৰূপো গ্ৰহণ কৰা পৰিলক্ষিত হয়,

'হস্তীবিদাৰ্ণৱ' পুথিখন শম্ভুনাথ প্ৰণীত 'গজেন্দ্ৰ চিন্তামণি' নামৰ সংস্কৃত গ্ৰন্থৰ ওপৰত আধাৰ কৰি ৰচিত, আহোম ৰাজ শিৱসিংহ আৰু ৰাণী অম্বিকা দেৱীৰ আদেশত সুকুমাৰ বৰকাথে এই গ্ৰন্থখনি ৰচনা কৰিছে, ইয়াত হাতীৰ প্ৰকৃতি, শ্ৰেণী, লক্ষণ, ৰোগ আৰু প্ৰতিকাৰ

Scanned by TapScanner

ভেষজৰ কথা বৰ্ণনা আছে। হাতীৰ বেমাৰ আৰু ঔষধ আদিৰ বিষয়েও ইয়াত উল্লেখ আছে। ইয়াৰ ভাষা সৰল কথ্যভাষাগত পোৱা গৈছে। এই গ্ৰন্থখনিৰ ভাষাই আধুনিক অসমীয়া ভাষাৰ বিশেষ বাট দাঙি ধৰিছে,

'ঘোঁৰানিদান'ত ঘোঁৰাৰ জাতি, লক্ষণ, বেমাৰ আৰু ঔষধৰ বৰ্ণনা দিয়া হৈছে। এইবিলাক ব্যৱহাৰিক জোৰশাস্ত্ৰৰ পুথিসমূহ ৰজাসকলৰ অনুপ্ৰেৰণাত ৰচিত হৈছিল। 'শ্ৰীহস্তমুক্তাৱলী' হ'ল নৃত্য আৰু মুদ্ৰাৰ গ্ৰন্থ। 'কামৰত্ন-তন্ত্ৰ' শ্লোকত অসমীয়া কথা ভাঙনিত 'বশীকৰণ' 'স্তম্ভন', উচাটন, মাৰণ আদি আৰ্হিৰ কথা পোৱা যায়। বুদ্ধিমিশ্ৰ বাগীশৰ 'নীতিলতাংকুৰ' গ্ৰন্থত মূল পাঠসমূহ সংস্কৃতত আছে, কিন্তু ভাঙনিত অসমীয়া গদ্যৰ চানেকি পোৱা যায়। এই গ্ৰন্থ বুদ্ধিমিশ্ৰ বাগীশে ডুৰঙা বংশৰ হৰনাথ ডিহিঙ্গীয়াল ফুকনৰ অনুপ্ৰেৰণাত ৰচনা কৰা বুলি আউনিআটি সত্ৰৰ বুৰঞ্জীত আলোচনা কৰা আছে। এই গ্ৰন্থত আঠোটা বিষয়ৰ আলোচনা ~~কৰা হৈছে~~। আছে। ইয়াৰ গদ্যৰ লগত বুৰঞ্জী গদ্যৰ বিশেষ মিল আছে।

'ভাস্বতী' গ্ৰন্থখনি জ্যোতিষ সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থ। 'শুভংকৰ আৰ্যা' গ্ৰন্থখনিও গণনা বিষয়ক গ্ৰন্থ। ব্যৱহাৰিক সাহিত্যত লেখাত কিছুমান উমৈহতীয়া ভাষাগত বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত ~~হয়~~ হোৱা দেখা যায়। এই বৈশিষ্ট্যবোৰ চমুকৈ আলোচনা কৰি দেখুওৱা হ'ল -

ধ্বনিগত বৈশিষ্ট্য:— ব্যৱহাৰিক সাহিত্যত পৰিলক্ষিত হোৱা বিশেষত্বমূলক সমূহ স্থূলমূলভাৱে এনেধৰণৰ —

স্বৰধ্বনি:— আধুনিক অসমীয়া ভাষাত প্ৰয়োগ হোৱা প্ৰায় সকলোবোৰ স্বৰধ্বনিৰ প্ৰয়োগ ব্যৱহাৰিক সাহিত্যত বিদ্যমান। কিন্তু কিছু ব্যতিক্ৰমো লক্ষ্য কৰা যায়। ত

Scanned by TapScanner

তুলনাৰ উদাহৰণ দাঙি ধৰা হ'ল —

'অ'ৰ ঠাইত 'উ' — নুৰখিয়া (নৰিয়া)

'অ'ৰ ঠাইত 'অ' — কলা (ক'লা)

'ই'ৰ ঠাইত 'এ' — ফেঁটাএ (ফটাই)

'ই'ৰ ঠাইত 'য়' — চয় (চাই)

'ঈ'ৰ ঠাইত 'ই' — দিঘল (দীঘল)

'উ'ৰ ঠাইত 'উ' — উগাজিল (উগাজিল)

'ও'ৰ ঠাইত 'উ' — উপৰত (ওপৰত)

ব্যঞ্জন ধ্বনিৰ প্ৰয়োগ:—

'জ'ৰ ঠাইত 'ঝ' — এঝোপা (এজোপা)

'ড'ৰ ঠাইত 'ঢ়' — জাঢ়ৰ (জড়ৰ)

'ৰ'ৰ ঠাইত 'ড়' — চড়ু (চৰু)

'ল'ৰ ঠাইত 'ল' — লোম (লোম)

'ত'ৰ ঠাইত 'ট' — হাটী (হাতী)

'ম'ৰ ঠাইত 'ম্ব' — তাম্বুল (তামোল)

ৰূপতাত্বিক বৈশিষ্ট্য:— ব্ৰজাৱলি সাহিত্যত যিদৰে ধ্বনিগত বৈশিষ্ট্য যিদৰে পৰিলক্ষিত হোৱা দেখা যায়, ৰূপতাত্বিক দিশতো বিশেষ বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হৈছে। এই বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল —

সৰ্বনাম:— তহিঁ, মই, সিহঁত, মোক, আমি, তি আদি

বিশেষণ:— ভাল, বেয়া, ওখ, মৰু, জাড়ৰ আদি

নিৰ্দিষ্টতাবাচক প্ৰত্যয়:— খন, টো, টি, জোৰ আদি

অনিৰ্দিষ্ট তাবাচক প্ৰত্যয়:— অনেক, কিছু, বহুত আদি।

সংখ্যাবাচক শব্দ:— এক, দুই, তিনি, কুৰি, শ আদি

Scanned by TapScanner

অব্যয়:- এতেকে, নিদিনা, কিন্তু, আদি, উথাপি আদি

সুৰীয়া শব্দ:- ঠানে-ঠানে, বাম-বাম, পাতি-পাতি আদি।

শব্দ বিভক্তি:— শব্দবিভক্তি আৰু কাৰকৰ ক্ষেত্ৰত বৰগীতিক সাহিত্যৰ ভাষাৰ বিশেষ বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হয়। যেনে —

প্ৰথমা বিভক্তি — এ (হাতীএ, পহুএ, বাঘেএ)

দ্বিতীয়া বিভক্তি — ক (দেৱক, পৰ্বতক, ৰাজাক)

তৃতীয়া বিভক্তি — ৰে (পুত্ৰযেৰে)

চতুৰ্থী বিভক্তি — লৈ (দেৱসকললৈ)

— ক (দুৱক ঘোৰা কামৰত্ন ভক্ত)

ষষ্ঠী বিভক্তি — ৰ (মুখৰ)

সপ্তমী বিভক্তি — ত (কুলনত, হাতীত)

ইয়াৰ উপৰিও পৰসৰ্গ — পৰা (হাতিতপৰা) ৰ প্ৰয়োগ মনকৰিবলগীয়া।

শব্দতত্ত্ব:— বৰগীতিক সাহিত্যত প্ৰয়োগ হোৱা শব্দসমূহৰ ভিতৰত সংস্কৃত আৰু অনাসংস্কৃত বিভিন্ন শব্দৰ প্ৰয়োগ আছে। প্ৰভাত, হস্তি, চক্ষু, শৰৎ, গ্ৰীষ্ম, বৰ্ষা, শৰৎ, বসন্ত, দাম আদি তৎসম শব্দৰ প্ৰয়োগ মনকৰিবলগীয়া। কামৰূপী উপভাষাৰ শব্দই ইয়াত স্থানত লাভ কৰিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে:- কুলন, বাজো, হাণ্ডি, গাই, কাউৰ আদি শব্দ উল্লেখ কৰিব পাৰি।

অসমীয়া সাহিত্যৰ মধ্যযুগৰ ফলবাৰীৰ ক্ষেত্ৰত ধৰ্মমূলক সাহিত্যৰ তুলনাত বৰগীতিক সাহিত্যৰ ভাগ কম হ'লেও ধৰ্মীয় সাহিত্যৰাজিৰ লেখাই এই যুগৰ ভাষাৰীতিৰ ক্ষেত্ৰত এক নূতন পৰিমাণৰ

[illegible]

Scanned by TapScanner